

Datum	Version	Ändrad av	Ändringar
2018-10-11			Skapat dokument

Restaureringsplan för N2000-området Allgunnen inom projektet Life Bridging The Gap LIFE15 NAT/SE/000772

Om Projektet Life Bridging The Gap

Projektet Life Bridging The Gap kommer att genomföra olika åtgärder i 30 olika N2000-områden i Blekinge, Östergötland och Kalmar län samt Linköpings kommun. Projektet ska arbeta i värdefulla ekmiljöer och förstärka deras värden så att de kan finnas kvar i framtiden och hysa samma värdefulla arter. Bland annat ska man:

- Restaurera igenväxta ekmarker
- Plantera ekar i områden som saknar ekföryngring
- Skada levande träd för att försöka överbrygga glappet i åldersstrukturen
- Skapa död ved på artificiell väg för att öka förutsättningarna för rödlistade vedlevande insekter att fortleva

Uppgifter om området

Natura 2000-område: SE0330036

Naturreservat: Allgunnens naturreservat

Restaureringsareal: 46,8 ha

Län: Kalmar

Kommun: Nybro och Högsby

Förvaltare och kontaktperson: Länsstyrelsen Kalmar län, Erik Nordlind och Jonas Hedin

Mittkoordinator: 6316644, 562392 (Sweref 99)

Fastighetsbeteckning/Markägare: Uddevallsshyltan 1:19 (Nybro kommun) och Skurebo 3:7 (Högsby kommun) /Naturvårdsverket.

Arrendator:

Åtgärder :

- A2 Restaureringsplan
- C1 Åtgärda igenväxning
- C2 Åtgärder för en bättre betesdrift
- C3 Arkeolog vid grävning för parkeringsplats
- C4 Åtgärder för att skapa död ved
- D1 Uppföljning av habitat
- D2 Uppföljning av arter
- E1 Informationsaktiviteter

Beskrivning av objektet

Reservatet är ett mångformigt skogs-myr-sjödominerat område med små igenväxande rester av äldre odlingslandskap. De senare områdena är visserligen små, men genom sin blomrikedom viktiga för både en rik fjärilsfauna och många av områdets rödlistade vedinsekter som uppsöker blommor.

Hornsö-Allgunnenområdet hyser som helhet mycket höga värden ur insektssynpunkt och då särskilt när det gäller den vedlevande faunan. För bevarande av hotade vedskalbaggar framstår området som mycket värdefullt såväl nationellt som internationellt. Inventeringar under senare år har visat att Hornsö kronopark hyser ett rekordstort antal rödlistade skalbaggar. Inom reservatsområdet har drygt 100 rödlistade skalbaggsarter noterats varav nästan en tredjedel är hotade (tillhör kategorierna akut hotad, starkt hotad eller sårbar).

Bland de hotade arterna är många bundna till ek, asp, björk och tall men här finns även ett stort antal ej trädslagsbundna arter. Viktiga substrat för många arter är grova döda och levande ihåliga ekar. För de sekundärt brandberoende arterna är asp, björk och tall värdefulla men här lever även hotade insekter som är knutna till klibbal, sälk och gran.

Bland de rödlistade arterna finns ett flertal starkt hotade eller sårbara arter som är mycket sällsynta. För några av arterna gäller att huvudförekomsten i landet eller i vissa fall i hela norra Europa finns koncentrerad till det planerade reservatet jämte vissa andra lokaler inom kronoparken.

På de bördigaste markerna, särskilt på de f.d. inägomarkerna vid Mjöshyltan och Ekenäs, finns mycket artrika blandskogar dominerade av ek. I dessa växer även björk, asp, gran, tall, lönn, ask, alm, lind, sälk, rönn och på blöt mark al. Längs Alsterån finns också sådana artrika blandskogar som svämmas över vid högvatten, s.k. svämskog. Här, liksom längs grunda stränder, växer även olika videarter.

Ädellövskogarna i reservatet domineras av ungefär hundraårig ek, men speciellt vid Ullefors och norr därom med inslag av betydligt äldre ekar. Skogarna har troligen lite olika historik. Söder om Mjöshyltan och nära gården Ekenäs växer flera olika ädellövträd, bl.a. lind, lönn och ask, på

områden som sannolikt varit slätterängar för omkring 50 år sedan (markhistoriken har dock ej studerats i äldre dokument). Längre norrut på Ekenäs övergår skogen i mer ensartad ekskog på magrare mark. Här finns brandstubbar av både ek och tall och ställvis rikligt med asp. Sannolikt har denna sistnämnda skog självföryngrats efter brand för drygt hundra år sedan. Troligen har området betats, eller möjligen varit slätteräng, under 1800-talet.

På fastlandet väster om Ekenäs växer ektominerad skog på skravelartad, men uppenbarligen också lerrik mark. Här växer eken blandad med bl.a. äldre asp. Den stenrika marken har hindrat uppodling och slätter, varför troligen bara bete förekommit fram till början av 1900-talet. Den höga boniteten tycks ha hindrat granen från att tränga in i större utsträckning. På ett tiotal ekar norr om bron över Alsterån växer ekticka, och i samma område finns grova döda aspar med kandelabersvamp. Liknande skog finns också på södra och västra Hästenäs. Relativt stora områden i Allgunnenreservatet är vattentäckta vid högvatten, men saknar ytvatten under torrperioder. Förutom uppdämda bäckar och åar på några ställen, t.ex. Uddevallshyltan och Ullefors, har området en i det närmaste naturlig vattenregim. Detta har medfört att granen hålls tillbaka av högvatten och i stället dominerar ytterst videbuskar, därefter al och innanför främst björk, asp och ek. I dessa skogar finns ofta gott om döda träd, även om dimensionerna inte är så mäktiga. Öppna myrar domineras oftast av pors, starr och blåtåtel. Trädbevuxna myrar av högmossotyp utgörs av skvattramsmysar med tall och björk. Kärren domineras ofta av björk, med inslag av tall, gran, asp och al. I fältskiktet växer ofta rikligt med *Calamagrostis*. I svämskogarna dominerar lövträd, t.ex. al, björk, ek, asp och ibland ask, med enstaka tallar. Utanför finns ofta en bård med *Salix*-arter. På flacka exponerade stränder av sjön Allgunnen finns här och där lågvuxen vegetation med bl.a. det rödlistade gräset sjötåtel *Deschampsia setacea*. På maderna sydväst om sjön Kalven växer klockkljung, en art som är mycket sällsynt så långt österut.

Om inga åtgärder utförs kommer de öppna ängspartierna att sluta sig förutom nära berg i dagen. Många av de rödlistade arterna som är beroende av de f.d. kulturmarkerna kommer då att försvinna. Troligen har redan veronikanätfjärilen försvunnit, men lämplig vegetation för denna akut hotade art, liksom andra, kan relativt lätt återskapas. Även i upp till 20 år gamla tallplanteringar kan det finnas mycket örter av t.ex. ärtväxter.

Syfte & mål

I Life-projektet ska 30 ekområden restaureras genom röjning, intensifierad och/eller återupptagen hävd. Totalarealen som ingår i projektet är 1405 hektar. I Kalmar län ingår nio projektområden. Åtgärder ska också genomföras för att gynna Natura 2000-arterna läderbagge, större ekbock, ekoxe och hålträdsklokräpa, som är helt beroende av gamla ekar.

Ekmiljöer tillhör de mest artrika miljöerna i svensk natur. Fler än 1000 arter är mer eller mindre beroende av eken för sin överlevnad! Många gamla ekar har vuxit upp i ett öppet odlingslandskap, men står idag i marker som håller på att växa igen. Gamla, grova ekar, liksom andra hagmarksträd och buskar som hamnat i skogen, mår dåligt och dör på sikt om inget görs. För att förhindra detta behöver inväxande sly och träd tas bort. Att återinföra bete är mycket positivt för att bevara naturvärdena i igenväxta ekhagmarker.

Ekar föryngrar sig dåligt både i slutna skogar och i hårt betade marker. I många betesmarker är buskarna borttröjda. Plantering av ekar och buskar kan därför behövas för vi ska få en ny generation hagmarksträd och buskar. I vissa områden saknas vissa generationer av ekar. Kanske finns bara några stycken riktigt

Action A2 Restaureringsplan
Planerat i ansökan: senast 06/2019
Genomförs: 01/2017 – 11/2019

Beskrivning och motivering

En översiktlig restaureringsplan ska upprättas för de planerade åtgärder som ska genomföras inom LIFE BTG för Allgunnens naturreservat.

Action C1 C1.1 & C1.2 Restaurering
C1.3 Underhållsröjning och betesstöd under restaureringsfasen
Planerat i ansökan: 11/2017 --
Genomförs: 01/2019 – 03/2022

Beskrivning och motivering

Restaureringen kommer att utföras etappvis. Se bifogad karta. 2019-2020 restaurering av ekdominerad ädellövskog och mer slutna ädellövskog till blivande betad ädellövskog med varierad öppenhet, från mer slutna partier till partier med öppenhet likt en trädklädd betesmark. Restaureringarna innebär friställning av ekar och andra värdefulla grövre ädellövträd, skapande av hamlade träd, högstubbar och veteranisering av träd. Under restaureringsfasen kommer underhållsröjningar krävas samt särskilt betesersättning till djurhållare. Delar av naturreservatet ska hävdas genom slätter med efterbete. I Ullefors ska gallring av tallplantering ske för att gynna förnying av ek och ge bättre förutsättningar för befintliga gamla ekar.

Ullefors
2019

Fältplanering i januari-mars. Gallring av tallskogen med skördare i augusti-december Ringbarkning av gran och delvis fällning av gran i gamla domänreservatet, väster om ån.

Ekenäs
2019

Områden som idag saknar betesdrift ska hägnas och även blivande slätterängar ska hägnas. Grindar och stättor ska monteras. Vidare kommer avtal om ersättning för betesdrift skrivas för området under restaureringsfasen. Planering inför restaurering av blivande löväng och betesmarker sker i januari-april. Röjning i äng och betesmarker augusti-december. Gallring av ekskogen med skördare i oktober-december.

Action C2 C2.1 Stängsel
C2.2 Fångstfälla
C2.4 Vattenförsörjning

Ekenäs

Planering sker november-december 2019. Stängsling sker mars-april 2020.

Action C3 C3.3 Arkeolog (vid behov)

Action C4 C4.1 Mulmholk
C4.2 Ekoxeanläggning
C4.3 Veteranisering

Veteranisering av medelålders ekar utgör en del av restaureringarna. Högstubbar, fågelbon eller ringbarkning av delar av kronor är exempel på åtgärder som planeras. Beräknat antal är ca 58 stycken. Inom Allgunnens naturreservat ska 20 st mulmholkar placeras ut. De kommer ställas ut intill en befintlig trädstam och tøjbara band kommer att hålla dem på plats. Utsättning av mulmholkar är påbörjat vid Ullefors den 19 april 2018 då 5 mulmholkar monterades vid träd. Resterande mulmholkar (15) sätts ut under 2019. Ekoxeanläggning byggs i Ekenäs i anslutning till parkeringsplatsen under 2019. Veteranisering sker under 2019-2020 med början i Ullefors.

Action D1 *D1.1 Flygbildstolkning*
 D1.2 Trädinventering
 D2.1 Mulmholkar
 D2.3 Veteranisering

Inom Allgunnens naturreservat ska följande uppföljning genomföras.

Uppföljning av utförda åtgärder genom flygbildstolkning av krontäckning för träd och buskar, och uppföljning av tidigare utförd trädartering. Uppföljning och utvärdering av mulmholkar och veteraniseringsåtgärder

Uppföljning sker under 2021.

Action E1 *E1.2 Infoskylt om projektet*
 E1.4 Friluftsanläggning mm

Inom Allgunnens naturreservat ska följande informationsinsatser genomföras:

En parkeringsplats ska anläggas. En ny projektskylt ska sättas upp.

Parkeringsplats byggs under 2019 och skylt uppförs under samma år.

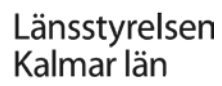
Innehållet i denna plan ansvarar projektet LIFE Bridging the Gap för. Det återspeglar inte nödvändigtvis Europeiska kommissionens uppfattning.

Tabell 1 Naturtyper som omfattas av projektåtgärder.

Kod	Natura 2000 habitat	Åtgärd			Areal
6530	Lövängar	C1	C1.2	Restaurering svår	3,4
6530	Lövängar	C1	C1.3	Underhållsröjning betesstöd	3,4
6530	Lövängar	C4	C4.3	Veteranisering	3,4
9070	Trädklädd betesmark	C1	C1.1	Restaurering lätt	26,6
9070	Trädklädd betesmark	C1	C1.3	Underhållsröjning betesstöd	26,6
9070	Trädklädd betesmark	C4	C4.1	Mulmholk	3,5
9070	Trädklädd betesmark	C4	C4.3	Veteranisering	26,6
9190	Näringsfattig ekskog	C1	C1.2	Restaurering lätt	3
9190	Näringsfattig ekskog	C4	C4.1	Mulmholk	3
9190	Näringsfattig ekskog	C4	C4.3	Veteranisering	3
9903	Utvecklingsmark	C1	C1.1	Restaurering lätt	10,3
9903	Utvecklingsmark	C4	C4.2	Ekoxeanläggning	0,2

9 (9)
Dnr 512-8989-16

[illegible]